

Въ споменатитѣ по-горѣ статистически свѣдѣния, само земледѣлското производство на 1891 г. се оцѣняваше за лева 903,063,000. Тая цифра се добиваше като се прѣсмѣтаха цѣнитѣ на житнитѣ храни много по-високо и като се прибавяше единъ фантастиченъ приходъ на меритѣ отъ 300,000,000 лева. Както забѣлѣжихъ и въ рецензията си върху статистическиятъ свѣдѣния¹, щомъ се туря приходътъ отъ добитѣка, не трѣбва да се смѣта и приходътъ отъ трѣвата на меритѣ, защото тая трѣва се изида отъ добитѣка. На основание на сѣщия принципъ, не трѣбва да се счита за приходъ и стойността на сламата, на сѣното и на оная частъ отъ овеса, ечемика и пр., която не се изнася вънъ отъ държавата, защото и тия продукти служатъ за храна на добитѣка, приходътъ отъ който фигурира въ горната таблица. Споредъ мене, слѣдователно, ще бждемъ по-близо до истината, ако опрѣдѣлимъ стойността на земледѣлческото ни производство на лева 525,000,000, най-много на лева 550,000,000. Разбира се, че тая цифра ще бже вѣрна, ако сж вѣрни и количествата на житнитѣ храни, които по-горѣ приведохъ. Ако нѣма нѣкоя грѣшка въ тѣхъ, тогава България може да се похвали, че има една статистика на своята земледѣлческа производителностъ много по-вѣрна отъ колкото оная на много други държави, които, като нѣматъ десетѣкъ, събиранъ отъ правителствени органи, нѣматъ и точни данни за производството на своята земя.

Г. Манушевъ прѣсмѣта прихода отъ неземледѣлческитѣ занаяти у насъ лева 300,000,000 — половината отъ земледѣлческото ни производство. Като взимамъ прѣдъ видъ, че у насъ неземледѣлцитѣ сж 27%, а земледѣлцитѣ 73% отъ цѣлото ни население,² и като прѣдполагамъ, че първитѣ печелятъ поне 30% повече, отъ колкото вторитѣ, мисля, че г. Манушевъ не е сгрѣшилъ, като е приелъ горната пропорция. Ако не съмъ се излѣгалъ въ това отношение, цѣлиятъ ни народенъ приходъ ще излѣзе както слѣдва:

Отъ земледѣлието и скотовѣдството лева 550,000,000

„ занаятитѣ, търговията, службитѣ и пр. л. 275,000,000

Всичко л. 825,000,000

¹ Периодическо списание, книжка XL.

² Споредъ прѣброяването на 1 януари 1888, у насъ е имало тогава земледѣлци, земледѣлчески жени и дѣца 2,315,127, а неземледѣлци и пр. 839,248.